

Estratègies qualitatives en investigació educativa

Assignatura:	Optativa pel Pla d'estudis de la Llicenciatura de Pedagogia
Semestre:	1er. Grup: A1 i B1
Llengua:	Castellà/ Català
Total crèdits:	6
Crèdits Teòrics:	4
Crèdits Pràctics:	2
Professorat:	M ^a Paz Sandín (grup matí) Marta Sabariego (grup tarda)
Departament:	Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació

Objectius:

- . Conèixer críticament les possibilitats i límits de la recerca qualitativa aplicada als fenòmens educatius.
- . Saber distingir les principals corrents de recerca qualitativa
- . Aprendre a utilitzar estratègies qualitatives en la recerca
- . Analitzar de forma pràctica diversos processos d'investigació qualitativa
- . Aprendre a comprovar el rigor científic d'una investigació qualitativa

Continguts

Dels crèdits teòrics:

Característiques dels processos d'investigació qualitativa

Estratègies d'aproximació a la realitat: observació, entrevistes, anàlisi documental i històries de vida.

La investigació etnogràfica. Principals modalitats.

Investigació cooperativa i participativa

Anàlisi de dades qualitativa. Principals programes informàtics pel seu tractament

Línies de recerca qualitativa a Catalunya

Dels crèdits pràctics

Elaboració d'una guia d'observació

Realització de tres observacions en un mateix escenari

Anàlisi d'un procés d'investigació qualitativa

Realització de diversos resums de dades

Elaboració d'un informe de recerca

Metodologia

Exposició per part del professorat dels conceptes teòrics i pràctics fonamentals

Exercicis individuals per a l'aprenentatge de la presa de notes i creació de matrius explicatives

Dinàmica de grups per a la simulació d'entrevistes i per als estudis observacionals

Pràctiques a l'aula d'ordinadors amb el programa Nudist i Atlas (optatives)

Avaluació

Nota: donat el caràcter de la matèria l'avaluació serà fonamentalment pràctica

Dels crèdits teòrics:

Una prova sense material sobre conceptes claus de la recerca qualitativa

Dels crèdits pràctics:

S'avaluarà el rigor i l'ajustament als criteris científics de l'informe etnogràfic de la recerca.

Bibliografia bàsica i complementària de l'assignatura

Bartolomé, M. y Anguera, M. T. (1990). *La investigación cooperativa, vía para la innovación en la Universidad*. Barcelona: PPU.

Bartolomé, M. (1997). *Metodologia qualitativa orientada cap al canvi i la presa de decisions*. Barcelona: EDIUOC

Bericat, E. (1998). *La integración de los métodos cuantitativo y cualitativo en la investigación social*. Barcelona: Ariel.

Colás, P. y Buendía, L. (1994). *Investigación educativa*. Sevilla: Alfar.

Cook, T. D. y Reichardt, C. S. (1986). *Métodos cualitativos y cuantitativos en investigación evaluativa*. Madrid: Morata.

De Miguel, M. (1988). Paradigmas de la investigación educativa española. En I.

Dendaluce, *Aspectos metodológicos de la investigación educativa*. Madrid: Narcea.

- Del Rincón, D. (1997). *Metodología cualitativa orientada cap a la comprensió*.
Barcelona: EDIUOC
- Del Rincón, D.; Arnal, J.; Latorre, A. y Sans, A. (1995). *Técnicas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Dyckinson,
- Elliot, J.(1993). *El cambio educativo desde la investigación-acción*. Madrid: Morata.
- Erickson, F.(1989). Métodos cualitativos en investigación educativa.A M.C. Wittcock (ed.), *La investigación en la enseñanza, II* (pàgs. 195-301). Barcelona: Paidós/MEC.
- Gil, J. (1994). *Análisis de datos cualitativos. Aplicaciones a la investigación educativa*.
Barcelona: PPU, S.A.
- Goetz, J.P. y LeCompte,M.D.(1988). *Etnografía y diseño cualitativo en investigación educativa*. Madrid: Morata.
- González Soler,R. y Latorre,A.(1987). *El mestre investigador. La investigació a l'aula*.Barcelona: Graó.
- Guba, E. G. (1989). Criterios de credibilidad en la investigación naturalista. En J. Gimeno Sacristán i A. Pérez Gómez (Eds.), *La enseñanza: su teoría y su práctica* (pp. 148-165). Madrid: Akal.
- Kemmis, S. y MC.Taggart, T. (1988) *Como planificar la investigación acción*.
Barcelona: Laertes.
- Pérez Juste, R. (1995). Metodología para la evaluación de programas educativos. En A. Medina y L. M. Villar (Eds.), *Evaluación de Programas Educativos, Centros y Profesores* (pp. 109-146). Madrid: Editorial Universitas, S.A.
- Pérez Juste, R. (1997). *Evaluación de programas*. En H. Salmeron (Ed.), *Evaluación Educativa* (pp. 111-150). Granada: Grupo Editorial Universitario.
- Pérez Serrano, G.(1994). *Investigación cualitativa. Retos e interrogantes*. Madrid: La Muralla.
- Ruiz Olabuénaga, J. I. (1999). *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto.
- Ruiz Olabuénaga, J. I. i Ispizua, M. A. (1989). *La descodificación de la vida cotidiana: Métodos de investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto.
- Sandín, M. P. (2000). Criterios de validez en la investigación cualitativa: de la objetividad a la solidaridad. *RIE, 18(1)*, 223-242.

- Santiago, P. (1992). Una experiencia de investigación cooperativa en la Universidad de Oviedo. *Revista de Investigación Educativa*, 20(2), 131-149.
- Sierra Bravo, R. (1995) *Técnicas de investigación social. Teoría y ejercicios*. Madrid: Paraninfo.
- Stake, R. E. (1998). *Investigación con estudio de casos*. Madrid: Morata.
- Woods, P.(1987). *La escuela por dentro. La etnografía en la investigación*. Barcelona: Paidós.